

Vergaderjaar 2015–2016

28 684

Naar een veiliger samenleving

Nr. 455

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 november 2015

Heden heb ik gesproken met het Nederlands Genootschap van Burge-meesters, de Wethoudersvereniging en Raadslid.nu over de actualiteiten rond intimidatie en bedreigingen van politieke ambtsdragers.

Vooruitlopend op het algemeen overleg Veilige Publieke Taak van 11 november 2015 en de behandeling van de begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en parallel aan de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie en mij over ondermijning van de lokale democratie die wij u separaat toesturen (Kamerstuk 29 911, nr. 120), informeer ik u over het volgende.

1. Aanpak agressie tegen werknemers met publieke taak en politieke ambtsdragers.

De aanpak van agressie en geweld door derden tegen werknemers met een publieke taak en politieke ambtsdragers gaat ook de komende jaren door. Mede gelet op de actualiteit zal ik de aanpak van intimidatie en bedreiging van politieke ambtsdragers intensiveren.

Het programma Veilige Publieke Taak (VPT) heeft sinds 2007 werkgevers ondersteund met instrumenten en best-practices en werkgevers zijn door middel van diverse subsidieregelingen gestimuleerd om werk te maken van de aanpak van agressie en geweld. In de VPT-intensiveringsregio's wisselen werkgevers goede voorbeelden uit en maken zij afspraken met politie en openbaar ministerie over aangifte, opsporing en vervolging. Onlangs is de campagne « Wees duidelijk over agressie » van start gegaan. De campagne ondersteunt werkgevers bij de implementatie van het beleid.

In 2011 is een drie-jarige startsubsidie verstrekt aan het CAOP met als opdracht in samenwerking met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid en Slachtofferhulp Nederland een Expertisecentrum Veilige

Publieke Taak op te zetten om de beschikbare kennis en instrumenten op VPT-gebied verder te verspreiden. Vanaf het begin is duidelijk gesteld – en ook aan Uw Kamer¹gecommuniceerd – dat met geleidelijke afbouw door BZK zou worden gefinancierd en het expertisecentrum Veilige Publieke Taak (EVPT) na 2014 zelfvoorzienend zou moeten zijn. Om het EVPT in de gelegenheid te stellen te verkennen of een doorstart in een andere vorm mogelijk zou zijn, heb ik de startsubsidie met een jaar verlengd, tot eind 2015.

Werkgevers nemen inmiddels hun verantwoordelijkheid. Het een bewuste keuze om de verantwoordelijkheid voor de aanpak nadrukkelijker bij de werkgever te leggen, aangezien zij op basis van de Arbowet en -regelgeving primair verantwoordelijk zijn voor een veilige werkplek. Uit diverse onderzoeken blijkt dat er bij veel werkgevers sprake is van een toegenomen implementatie van beleid en steeds meer werkgevers kiezen ervoor om hun kennis en expertise te borgen in een eigen expertisecentrum, zoals bijvoorbeeld in de gemeente Den Haag. Alle beschikbare kennis, instrumenten en goede voorbeelden omtrent de aanpak van agressie en geweld blijven bovendien beschikbaar via de rijksplatformwebsite www.agressievrijwerk.nl. Ik zie dan ook geen aanleiding om de subsidie te verlengen.

2. Nieuwe beleidsinzet

Binnen het nieuwe programma Bestuur en Veiligheid van mijn ministerie verbind ik de aanpak van agressie van derden aan de beleidsinzet op het terrein van integriteit en ondermijning. Daarmee loopt de aanpak door en wordt deze vanaf nu verder versterkt, gericht en geborgd. Er is overigens al veel instrumentarium beschikbaar voor politieke ambtsdragers. De bekendheid daarvan kan worden gestimuleerd. Zo blijkt bij politieke ambtsdragers bijvoorbeeld weinig bekend over het stelsel bewaken en beveiligen en mogelijkheden voor pro-actie en preventie, waaronder trainingen en protocollen. Vandaar dat ik onlangs, tijdens het jaarcongres van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters, de Toolkit Veilig Bestuur heb gepresenteerd, waarin diverse losse instrumenten bij elkaar zijn gebracht.

Wat betreft werknemers in de sector openbaar bestuur wordt de aanpak vanuit mijn ministerie nadrukkelijker dan voorheen gekoppeld aan thema's als vakmanschap, professionalisering en integriteit.

3. Aanvullende financiële voorziening beveiliging.

Door de Wethoudersvereniging is aandacht gevraagd voor de kosten van beveiliging van politieke ambtsdragers. Het kan niet zo zijn dat bedreigde raadsleden, burgemeester of wethouders geen melding maken van intimidatie of bedreiging, omdat zij de discussie met de gemeenteraad over de kosten van aanvullende beveiliging niet aan willen gaan. Gezien de zorg voor, en betrokkenheid bij het lokaal bestuur, zal door mijn Ministerie van BZK, in overleg met VNG en de beroepsverenigingen, een aanvullende financiële voorziening worden getroffen ten behoeve van de veiligheid van onze bestuurders en volksvertegenwoordigers. Daarbij wordt gedacht aan bijvoorbeeld (vangnet)voorzieningen voor bijzondere situaties, waar de reguliere voorzieningen niet of onvoldoende in voorzien.

Daarnaast zal ik een extra impuls geven aan ondersteuning van lokale politieke ambtsdragers. De actualiteit maakt duidelijk dat politieke ambtsdragers kwetsbaarder zijn dan ooit en steeds vaker persoonlijk

¹ Letterlijke tekst: «Het Expertisecentrum wordt met geleidelijke afbouw door BZK gefinancierd tot en met 2014 en moet daarna zelfvoorzienend zijn»(Kamerstuk 28 684, nr. 344).

verantwoordelijk worden gehouden voor incidenten in hun gemeente. Om die reden wordt in overleg met de beroepsverenigingen de training van politieke ambtsdragers geïntensiveerd.

4. Vliegende brigades ter ondersteuning lokaal bestuur

Ook heb ik inmiddels een vliegende brigade ingesteld van deskundigen die lokale bestuurders ondersteunen bij. In de voorbereiding van risicovolle situaties kunnen lokale bestuurders inmiddels ondersteuning krijgen van teams met deskundigen bij:

- Organiseren van draagvlak voor (nood)opvang;
- Organiseren van bijeenkomsten/inspraakavonden met burgers;
- Omgaan met bedreiging van politieke ambtsdragers;
- Omgaan met incidenten.

Dit werk gebeurt achter de schermen bij gemeenten, en niet onder het oog van de camera, om escalatie te voorkomen. Een en ander in nauwe samenwerking met NCTV en COA.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk